

KÚRIA

Bfv.III.1.308/2014/6.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. év február hó 5. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A számítástechnikai rendszer elleni bűncselekmény vétsége miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Szombathelyi Járásbíróság 34.B.679/2013/10. számú ítéletét hatályában fenntartja.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az előterjesztő, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Szombathelyi Járásbíróság a 2014. június 3-án kihirdetett 34.B.679/2013/10. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki számítástechnikai rendszer elleni bűncselekmény vétségében [1978. évi IV. törvény - a továbbiakban: korábbi Btk. - 300/C. § (1) bekezdés II. fordulat], és ezért őt megrovásban részesítette.

Az elsőfokú ítélet - fellebbezés hiányában - a kihirdetésének napján jogerőre emelkedett.

A megállapított tényállás szerint a terhelt mint rendőr-járőr, 2012. február 28. napjáról 29. napjára virradó éjszaka szolgálati ideje alatt a R.-i Rendőrőrsön több alkalommal betekintett, illetve letöltést végzett a 18040-1-2012/1575. számú, valamint a 18040-1-2012/1577. számú ügyekben. Ez utóbbi ügyből 2012. február 29. napján 01 óra 57 perckor kinyomtatást is végzett.

Cselekményével túllépte a 18/2011. (IX. 23.) ORFK utasítás 2. számú Mellékletének B/V. pontjában meghatározott jogosultsági szintjét. Ez a szabály azt tartalmazza, hogy a rendőrség közbiztonsági tevékenységével kapcsolatos jogosultjának feladata az általa végzett igazoltatásokkal kapcsolatos adatok, rendőri jelentések, személyes szabadságot korlátozó rendőri intézkedések releváns adatainak a Robotzsaru rendszerben történő rögzítése, a szükséges priorálások elvégzése.

A bíróság ügydöntő határozata ellen a terhelt terjesztett elő - tartalma szerint a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjára alapítva - felülvizsgálati indítványt.

Az indítvány indokai szerint a jogerős ítéletben a terhelt terhére rótt magatartás nem meríti ki a terhére megállapított bűncselekmény törvényi tényállását.

A terhelt ugyanis a munkáját végezte, az említett ügyek adatainak megtekintésére ennek körében és érdekében került sor. A megtekintett ügyekben érintett feljelentőnek a tudomására jutott bűnös tevékenységéről ugyanis bűnügyi jelzést szándékozott készíteni, és ennek előkészítése érdekében tekintett bele a felsorolt adatokba. Ezt bizonyította is az eljárás során, az elkészített bűnügyi jelzés egy példányának becsatolásával.

A fenti állítását pedig senki nem cáfolta, az eljárás során közte és a feljelentett személy felé kiszivárgott információ között semmiféle kapcsolat nem volt megállapítható. Így - motívum hiányában - a bűnössége sem állapítható meg.

A terhelt állítása szerint a jogosultsági szintjét szabályozó ORFK utasítást nem ismerte, azzal korábban nem találkozott, beszerzése még az eljárás során is nehézkes volt. A Robotzsaru rendszer a saját kódjával engedélyezte a belépését a rendszerbe, illetve az említett ügyekbe való betekintését is, így a rendszer szabályainak teljes betartása mellett lépett be abba.

Ennélfogva a vonatkozó ORFK utasítás megszegése semmiképpen sem róható a terhére, mert a tévedésre alapos oka volt. Az semmiképpen

sem állapítható meg, hogy szándékosan - de gondatlanul sem - szegte meg az Utasítás rendelkezéseit. Ezért bűnösségét a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg jogerősen a bíróság.

A fentiekre tekintettel a terhelt a jogerős ítélet megváltoztatását és - bűncselekmény hiányában - az ellene emelt vád alól történő felmentését indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1513/2014. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt nem tartotta alaposnak.

Álláspontja szerint a Robotzsaru rendszerben a terhelt jogosultsági szintjét a jogerős ítéletben írt 18/2011. (IX. 23.) ORFK utasítás 2. számú Mellékletének B/V. pontjában határozta meg. A terhelt azzal a magatartásával, hogy a feltüntetett ügyekbe betekintett és okiratokat nyomtatott ki, megsértette az idézett rendelkezést, mert számára csak az általa végzett igazoltatásokkal kapcsolatos adatok, rendőri jelentések, személyes szabadságot korlátozó rendőri intézkedések releváns adatainak a rögzítése, valamint a szükséges priorálások elvégzése volt megengedett. A terhelt mind a jogosultság kereteit meghaladó betekintéssel, mind a kinyomtatással megvalósította a terhére rótt bűncselekményt.

Nem követett el az elsőfokú bíróság a felülvizsgálati eljárásban hivatalból vizsgálandó feltétlen eljárási szabálysértést sem.

Mindezekre figyelemmel a Legfőbb Ügyészség a támadott határozat hatályában való fenntartására tett indítványt.

Az ügyészi átiratra a terhelt védője írásbeli észrevételt tett. Ebben utalt arra, hogy a terhelt terhére rótt cselekmény csak szándékosan követhető el, a terhelt ugyanakkor azzal a rendőrség munkáját segítette. A rendszerbe saját kódjával lépett be, azt a rendszer engedélyezte. A jogosultsági szintjét szabályozó utasítást nem ismerte, de cselekményéből a rendőrségnek csak előnye származott. A terhelt ugyan 2008-ban részt vett egy rendőrségen belül szervezett, a Robotzsaru program használatát oktató tréningen, azonban ott sem jelezte neki senki, hogy a jelszó alapján is csak meghatározott jogosultságokat vehet igénybe.

A Kúria a terhelt felülvizsgálati indítványát, azt a Be. 424. § (1) bekezdés I. fordulata szerint tanácsülésen elbírálván, nem találta alaposnak.

A Be. 423. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, a tényállás felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható.

Ez azt is jelenti, hogy felülvizsgálati eljárásban a

jogkövetkeztetések - így a bűnösség és jogi minősítés megállapításának - helyessége csupán az irányadó tényállás alapulvételével, a tényállásban rögzített tények alapján történhet.

A jogerős ítélet tartalmazza a terhelt jogosultsági szintjét a Robotzsaru rendszerben, a 18/2011. (IX. 23.) ORFK utasítás B/V. pontja alapján, és felsorolja az ebből fakadó rendszerhasználati jogosultságait is. Ez az általa végzett igazoltatásokkal kapcsolatos adatok, rendőri jelentések, személyes szabadságot korlátozó rendőri intézkedések releváns adatainak a Robotzsaru rendszerben történő rögzítését, és a szükséges priorálások elvégzését foglalja magában.

Ez alapján helytálló az a - felülvizsgálati indítványban sem vitatott - ítéleti megállapítás, miszerint a terhelt a nem az általa végzett tevékenységhez kapcsolódó adatok megtekintésével és kinyomtatásával - mind a megismerhető adatok körét, mind a végezhető tevékenységet illetően - túllépte jogosultságának kereteit.

A terhelt ezzel szemben a szándékosságát tagadva ténylegesen arra hivatkozott, hogy e cselekménye - társadalomra veszélyesség hiányában - nem bűncselekmény, illetve ő maga az ebben való tévedése folytán nem büntethető.

Hangsúlyozandó, a bíróság ebben az ügyben - az irányadó tényállás szerint - kizárólag a jogosultsági szintjét meghaladó tevékenység tényét rögzítette és róta a terhelt terhére. Az ítéleti tényállás - egyébként a vád tárgyává tett tények körének megfelelően - a vádlotti magatartás motívumát vagy célzatát nem tartalmazza.

Így, mivel az irányadó tényállás nem tartalmazza, hogy a terhelt bűnügyi jelzés elkészítése érdekében valósította meg az általa is elismerten tanúsított magatartását, a Kúria sem vizsgálhatja a bűnösségre vont következtetés helyességét ezen, a tényállásban nem szereplő körülmény tükrében (BH 2011.183.).

Ugyanakkor nem helytálló a terheltnek az a felvetése sem, miszerint motívum hiányában bűnössége nem állapítható meg. A terhére rótt cselekmény törvényi tényállása motívumot nem tartalmaz.

A korábbi Btk. 300/C. § (1) bekezdése szerint az ott írt bűncselekményt - annak okától vagy céljától függetlenül - az követi el, aki számítástechnikai rendszerbe a számítástechnikai rendszer védelmét szolgáló intézkedés megsértésével vagy kijátszásával jogosulatlanul belép, vagy a belépési jogosultsága kereteit túllépve, illetőleg azt megsértve bent marad.

A jogerős ítélet a törvényi tényállásban foglalt vagylagos

elkövetési magatartások közül a II. fordulatban írtakat - azaz a jogosultság kereteinek túllépésével történt bennmaradást - róttta a terhelt terhére. Ezért a felülvizsgálati indítványban a terhelt által a Robotzsaru rendszerbe való belépésének jogszerűségével kapcsolatban előadottak irrelevánsak, a bűncselekmény első fordulata - a belépés jogtalan volta - a terhelttel szemben fel sem merült.

Ez pedig azt is eredményezi, hogy nincs jelentősége az indítvány arra történt hivatkozásának, miszerint a terhelt saját kódját használta fel a számára nem engedélyezett iratok megtekintésekor. A törvény ugyanis kizárólag a jogosulatlan belépés kapcsán írja elő a bűnösség megállapításának további feltételeként, hogy annak a számítástechnikai rendszer védelmét szolgáló intézkedés megsértésével vagy kijátszásával kell történnie. A jogosultság kereteit túllépő bennmaradás tekintetében a törvény hasonló feltételt nem tartalmaz. Következésképp az sem feltétele a bűncselekmény e fordulata megvalósításának, hogy az adott számítástechnikai rendszer technikailag is akadályozza a jogosult által a jogosultság kereteit túllépő igénybevételeit.

A terhelt hivatkozott arra is, hogy a jogosultsági szintjét meghatározó ORFK utasítást nem ismerte. Ennek kapcsán a Kúria rámutat: a jogszabály tartalmában való tévedés (ide tartozik annak nem ismerete is) általában közömbös, a törvény ugyanis az ún. „jogi tévedést” nem fogadja el büntethetőséget kizáró okként.

A korábbi Btk. 27. § (2) bekezdése szerint nem büntethető, aki a cselekményt abban a téves feltevésben követte el, hogy az a társadalomra nem veszélyes, és erre a feltevésre alapos oka van. E körben az alacsonyabb szintű jogszabály ismeretének hiánya - számos egyéb feltétel teljesülése esetén - a büntethetőséget kizáró ok alkalmazását megalapozhatja.

Az állandó bírói gyakorlat szerint azonban a keretjogszabályi jelleg ellenére sem fogadható el a társadalomra veszélyességben való tévedés a terhelt munkájához nélkülözhetetlen jogszabályok és joggyakorlat ismeretének hiánya kapcsán (Bfv.II.763/2008/6.). A terhelt a munkája során alkalmazta a Robotzsaru rendszert, tehát alappal nem hivatkozhat az annak használatát szabályozó utasítás ismeretének a hiányára sem.

A fent már hivatkozott büntethetőséget kizáró ok alkalmazásának emellett további feltétele - amint arra a felülvizsgálati indítvány is utalt - az, hogy a terheltnek alapos oka legyen a társadalomra veszélyességben való tévedésre. Az ott írt állásponttal szemben azonban az elbírált esetben ezt nem alapozza meg az, hogy a saját kódjával belépett, és végig azt használó terhelttel szemben a rendszer - technikai úton - nem akadályozta meg a jogosultság

túllépését.

A korábban írtak szerint ugyanis a számítástechnikai rendszer elleni bűncselekménynek a jogosulatlan bennmaradással történő elkövetése esetén a belépés jogszerűsége a bűncselekmény megvalósulásának nem feltétele. Az pedig, hogy a Robotzsaru rendszer technikai úton nem akadályozta meg a jogosultság-túllépést, nyilvánvalóan nem jelenti azt, hogy a terheltnek alapos oka lett volna a tévedésre abban, hogy a feladatköréhez nem kapcsolódó speciális adatok jogosulatlan megismerése, és azok egy részével számára nem engedélyezett tevékenység végzése a társadalomra veszélyes.

Mindemellett a terheltnek a vonatkozó ORFK utasítástól függetlenül - munkájához kapcsolódóan - a törvényi szintű szabályozás alapján is tudnia kellett azt, hogy a Robotzsaru rendszerben rögzített adatok a 2011. évi CXII. törvény 3. § 4. pontja szerinti bűnügyi személyes adatnak minősülnek. A hivatkozott törvény 4. § (1) bekezdése szerint személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie.

A terhelt a munkájának ellátása során személyes adatokat kezelt, alkalmazta a Robotzsaru rendszert, így alappal nem hivatkozhat a személyes adatokra vonatkozó törvényi szabályozás, és a számítógépes rendszer használatát szabályozó utasítás ismeretének a hiányára sem.

Ezért a terheltnek a törvényi szabályozás alapján is tisztában kellett lennie, hogy a nem saját maga által végzett intézkedésekhez kapcsolódó adatok megtekintésére és kinyomtatására járőrként jogosultsága nem lehet.

Ebből következően a jogosultság kereteinek túllépésével való bennmaradás szándékossága sem vitatható, a társadalomra veszélyességben való tévedés nem igazolható.

A kifejtettekre figyelemmel a jogerős ítéletben a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítására a számítástechnikai rendszer elleni bűncselekmény vétségében - az irányadó tényállás alapján - a büntető anyagi jog sérelme nélkül került sor.

Ezért a Kúria - miután nem észlelt olyan egyéb eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatot a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdésének b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2015. február 5.

*Dr. Belegi József s.k. a tanács elnöke, Dr. Somogyi Gábor s.k. előadó bíró,
Dr. Márki Zoltán s.k. bíró*

A kiadmány hitelül:

*tisztviselő
MV*